

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/20-19/157

URBROJ: 65-21-10

Zagreb, 17. rujna 2021.

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA HRVATSKOGA SABORA

Na temelju članka 143. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu dostavljam odgovor na dopunsko zastupničko pitanje od 14. travnja 2021. godine, **dr. sc. Katarine Peović**, zastupnice u Hrvatskom saboru, koji je dostavio potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar unutarnjih poslova.

PREDSJEDNIK
Gordana Jandroković

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

KLASA: 011-02/20-04/64
URBROJ: 511-01-152-21-22
Zagreb, 15. rujna 2021.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primijeno:	17-09-2021		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.		
021-12/20-19/157	65		
Uredbeni broj	Pril.	Vrij.	
511-21-09	-	-	

HRVATSKI SABOR
n/p predsjednika, gospodina Gordana Jandrokovića
ZAGREB

PREDMET: Dopunsko zastupničko pitanje gđe. Katarine Peović, u vezi s postupanjem policijskih službenika, - odgovor, dostavlja se

**Veza: Vaš dopis KLASA: 021-12/20-19/157, URBROJ: 65-21-07
14. travnja 2021. g.**

Poštovani gospodine Jandrokoviću,

u prilogu Vašeg dopisa gore navedene oznake KLASE, URBROJA i datuma dostavili ste, radi davanja odgovora, dopunsko zastupničko pitanje gospođe Katarine Peović zastupnice u Hrvatskom saboru, u vezi s postupanjem policijskih službenika, postavljeno potpredsjedniku Vlade i ministru unutarnjih poslova dr. sc. Davoru Božinoviću.

Na postavljeno dopunsko zastupničko pitanje navedene zastupnice, dajemo sljedeći odgovor:

Migrante koji su u Republiku Hrvatsku nezakonito ušli iz Bosne i Hercegovine i zatečeni su u dubini državnog teritorija, hrvatska policija vraća u Bosnu i Hercegovinu u skladu s bilateralnim readmisijskim sporazumom koji je Republika Hrvatska sklopila s Bosnom i Hercegovinom.

Također, migrante koji su zatečeni u pokušaju nezakonitog ulaska u Republiku Hrvatsku preko vanjske granice Europske unije hrvatska policija odvraća sukladno

članku 13. Zakonika o schengenskim granicama. Pokušajem nezakonitog ulaska smatra se svako kretanje prema državnoj granici izvan službenog graničnog prijelaza.

Kriminalističko istraživanje u vezi s postupanjem policije prema migrantima u Ministarstvu unutarnjih poslova provodi poseban tim Ureda glavnog ravnatelja policije te Služba za unutarnju kontrolu. S tim u vezi, protiv petorice policijskih službenika pokrenuti su disciplinski postupci pred nadležnim disciplinskim sudom te su im po okončanju disciplinskog postupka izrečene disciplinske kazne (uvjetni prestanak državne službe i novčane kazne).

Nadalje, protiv dvoje policijskih službenika podnijete su kaznene prijave. U odnosu na jednog policijskog službenika zbog osnovane sumnje da je počinio kazneno djelo „tjelesna ozljeda“ iz članka 117. Kaznenog zakona, a u odnosu na drugog policijskog službenika zbog osnovane sumnje počinjenja kaznenog djela „neprijavljivanje kaznenog djela“ iz članka 302. Kaznenog zakona. Protiv obojice je nadležno državno odvjetništvo podignulo optužnicu.

Općinska i županijska državna odvjetništva te Državno odvjetništvo Republike Hrvatske provela su ukupno dvadeset i jedan postupak u vezi s postupanjem policije prema migrantima. U trinaest slučajeva postupci su obustavljeni jer nije utvrđeno da su policijski službenici počinili kazneno djelo, a u osam slučajeva postupak je još u tijeku.

Od početka migrantske krize učestale su pritužbe na navodno zlostavljanje migranata, primjenu tjelesne snage pa i oduzimanje njihovih pokretnih stvari. Sve takve prijave dobivene su od humanitarnih organizacija, pojedinih institucija u Republici Hrvatskoj i nevladinih udruga. Prijave su zaprimljene u drugim državama, najčešće u Bosni i Hercegovini, i to od migranata koji su do sada više puta protuzakonito pokušali ući u Republiku Hrvatsku, ali su u tome odvraceni od strane hrvatske policije. U prijavama nema identifikacijskih podataka navodnih žrtava, a u velikoj većini niti bar približnog mjesta i vremena kada se navodni incident dogodio.

Unatoč tako šturim podacima, pristupalo se provjeri svake prijave kako bi se utvrdilo je li policijsko postupanje bilo zakonito, međutim često zbog oskudnih informacija i saznanja nije bilo moguće provjeriti ili je provjeravanje bilo znatno otežano.

U dosadašnjem postupanju zabilježeni su brojni slučajevi lažnog prijavljivanja, a ozljede su nastale najčešće nesretnim slučajem i u međusobnim fizičkim obračunima migranata.

Sukladno nacionalnom zakonodavstvu, svakome migrantu koji izrazi namjeru za međunarodnu zaštitu u Republici Hrvatskoj omogućava se pristup sustavu međunarodne zaštite.

Policijski službenici koji obavljaju poslove zaštite državne granice te primjenjuju mjere odvracanja posebno su osposobljeni za postupanje prema migrantima i za prepoznavanje osoba kojima je potrebna pomoć i zaštita.

Obuka policijskih službenika granične policije vezana uz prepoznavanje i postupanje prema migrantima provodi se u okviru tečajeva granične policije te na temelju godišnjih planova obrazovanja policijskih službenika.

Pored navedene obuke, u okviru suradnje i u organizaciji međunarodnih organizacija i organizacija civilnog društva, prije svega UNHCR-a i Hrvatskog pravnog centra, svake godine se provode obuke policijskih službenika na temu prepoznavanja tražitelja međunarodne zaštite.

U postupanju prema migrantima u policijskim postajama koriste se različiti obrasci letaka kojima se migrante informira o tijeku postupaka koji se provode te o njihovim pravima i obvezama u postupku.

Korištenje navedenih obrazaca propisano je člankom 57. Pravilnika o postupanju prema državljanima trećih zemalja.

Obrasci koji se najčešće koriste odnose se na postupak određivanja roka za dragovoljno napuštanje EGP-a, postupak određivanja zabrane ulaska i boravka u EGP-u te postupak prisilnog udaljenja.

Navedeni obrasci, između ostalog, sadrže i sljedeći dio teksta koji je isključivo namijenjen za prepoznavanje ranjivih osoba te osoba kojima je potrebna međunarodna zaštita, a koji glasi:

„Odmah recite policijskom službeniku ako ste:

- maloljetna osoba bez pratnje roditelja ili drugog zakonskog zastupnika,
- osoba s invaliditetom,
- starija osoba,
- trudnica,
- samohrani roditelj s maloljetnim djetetom ili djecom,
- žrtva trgovanja ljudima,
- žrtva mučenja, silovanja ili drugog oblika psihičkog, fizičkog ili spolnog nasilja,
- žrtva sakaćenja ženskih spolnih organa,
- osoba s duševnim smetnjama.

Odmah recite policijskom službeniku ako imate ozbiljni zdravstveni problem ili ste u pratnji člana obitelji.

Odmah recite policijskom službeniku ako se bojite povratka u zemlju podrijetla zbog progona zbog rasne, vjerske ili nacionalne pripadnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili zbog političkog mišljenja, zbog mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja.

Odmah recite policijskom službeniku ako želite odrediti opunomoćenika za zastupanje u ovom postupku.

Ako se ne možete sporazumjeti s policijskim službenikom, pokažite mu dio teksta ove obavijesti na koji se odnosi Vaša informacija.

Uručit će Vam se obrazac obavijesti o besplatnoj pravnoj pomoći koju možete ostvariti u postupku povratka. Obrazac obavijesti pročitajte i potpišite da ste upoznati s njegovim sadržajem.“

Pored navedenih, izrađen je i poseban letak sa svim informacijama o pristupu sustavu međunarodne zaštite u Republici Hrvatskoj.

Svi navedeni obrasci tiskani su na jezicima koje govore migranti, a prevedeni su na sljedeće jezike: albanski, arapski, bengalski, engleski, farsi, francuski, hinduski, kineski, kurdski, pashtu, ruski, somalski, španjolski, turski i urdu.

Važno je za napomenuti da su migranti vrlo dobro informirani o mogućnosti podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu, ne samo u Republici Hrvatskoj, nego u svim državama članicama EU.

Migranti u pravilu ne žele podnijeti zahtjev za međunarodnu zaštitu u Republici Hrvatskoj, jer ne žele dati otiske prstiju za EURODAC, znajući da bi u tom slučaju bili vraćeni u Republiku Hrvatsku u dublinskom postupku. Naime, poznato je da je Republika Hrvatska za migrante samo tranzitna zemlja te da žele otići u druge europske države, a čak i oni kojima je odobrena međunarodna zaštita u Republici Hrvatskoj nakon nekog vremena odlaze u druge države članice EU.

Republika Hrvatska jedina je država članica Europske unije koja je uspostavila nezavisni mehanizam nadzora postupanja policijskih službenika prema migrantima, koji se od 2008. godine provodio u suradnji s UNHCR-om i Hrvatskim pravnom centrom.

Od 2012. godine mehanizam nadzora postupanja policijskih službenika provodio se na temelju Sporazuma potpisanog između Ministarstva unutarnjih poslova, UNHCR-a i Hrvatskog pravnog centra. Na temelju potpisanoga Sporazuma izrađen je Protokol o provedbi mehanizma praćenja u 2012., 2013., 2014., 2018. i 2019. godini. Navedeni mehanizam praćenja bio je potpuno neovisan, a UNHCR i Hrvatski pravni centar bili su odgovorni za njegovu provedbu. Mehanizam je financiran isključivo sredstvima UNHCR-a, čime je dodatno osigurana njegova neovisnost.

Iako je Ministarstvo unutarnjih poslova iniciralo nastavak provedbe aktivnosti nezavisnog mehanizma nadzora i za 2020. godinu, nije došlo do nastavka provedbe Protokola s UNHCR-om i Hrvatskim pravnom centrom.

U lipnju 2021. godine, Republika Hrvatska je kao prva država članica Europske unije uspostavila novi neovisni mehanizam nadzora postupanja prema migrantima, što će prema prijedlogu europskog Pakta o migracijama i azilu, biti obveza svih država članica.

U provedbi aktivnosti nezavisnog mehanizma nadzora uključene su Akademija medicinskih znanosti Hrvatske, Akademija pravnih znanosti Hrvatske, Centar za kulturu dijaloga, Hrvatski Crveni križ i pravni stručnjak s područja migracija i azila.

Nezavisni mehanizam nadzora postupanja policijskih službenika uspostavlja se na vrijeme od jedne godine s mogućnošću produljenja, dok će se aktivnosti provoditi na granici (graničnim prijelazima/policijskim postajama/policijskim upravama) Republike Hrvatske s Bosnom i Hercegovinom, Republikom Srbijom i Crnom Gorom.

Aktivnost Nezavisnog mehanizma nadzora podrazumijeva dvadeset promatranja (najavljena i nenajavljena) postupanja policijskih službenika prema neregularnim migrantima i tražiteljima međunarodne zaštite u provedbi propisa koji reguliraju nadzor državne granice i pružanje međunarodne zaštite, najavljene posjete zelenoj granici te uvid u pravomoćno okončane spise po podnesenim pritužbama na navodno nezakonito postupanje prema neregularnim migrantima i tražiteljima međunarodne zaštite.

Ministarstvo unutarnjih poslova ni na koji način ne sudjeluje u provedbi aktivnosti nezavisnog mehanizma nadzora, osim naravno kao objekt nadzora.

S poštovanjem,

POTPREDSJEDNIK VLADE I MINISTAR

dr.sc. Davor Božinović

Na znanje: Glavno tajništvo Vlade Republike Hrvatske